

॥११॥ दृष्टानांशस्त्रेणच्छिन्नेदेहानां॥१२॥१३॥धर्मोधर्मपालः॥१४॥अलंवारणंछेदनमितियावत् तेनदृष्टंलुनातिच्छिनत्तीतिदृष्टलइतियोगोदर्शितः॥१५॥१६॥ धर्मषदस्यद्वेधाव्युत्पत्तिमाह धनादिति धन
वाचीनांतो धनशब्दः अर्तेर्गत्यर्थान्मक्रप्रत्ययेततो नलोपगुणौ धनादिस्रवतीति धर्मइत्यर्थः धनादितिपंचमीतु धनं प्रापयितुं स्रवति द्रवति कृपायत इतिल्यब्लोपेक्षेया धारणाद्वा धर्मः धृजो मन्प्रत्ययः सीमांतकरः याव
नपूज्यतेत्यतिथयो यदा पापो न वार्यते ॥ न वेदानधिगच्छंति व्रतवंतो द्विजातयः ॥ ११ ॥ न यज्ञांस्तन्वते विप्रायदा पापो न वार्यते ॥ दृष्टानामिव सत्वानां मनोभ
वति विद्वलं ॥ १२ ॥ मनुष्याणां महाराजयदा पापो न वार्यते ॥ उभौ लोकावभिप्रेक्ष्य राजानमृषयः स्वयं ॥ १३ ॥ असृजत्सुमहद्भूतमयं धर्मो भविष्यति ॥ यस्मि
न्यर्मो विराजेत तं राजानं प्रचक्षते ॥ १४ ॥ यस्मिन्विलीयते धर्मस्तं देवा दृष्टं विदुः ॥ दृष्टो हि भगवान्यर्मो यस्तस्य कुरुते त्यलं ॥ दृष्टं तं विदुर्देवास्तस्माद्भर्मं विव
र्धयेत् ॥ १५ ॥ धर्मवर्धति वर्धति सर्वभूतानि सर्वदा ॥ तस्मिन् नृहसति हीयंते तस्माद्भर्मं न लोपयेत् ॥ १६ ॥ धनात्स्रवति धर्मो हि धारणाद्वेति निश्चयः ॥ अकार्याणां
मनुष्येन्द्रससीमांतकरः स्मृतः ॥ १७ ॥ प्रभवार्थं हि भूतानां धर्मः सृष्टः स्वयं भुवा ॥ तस्मात्प्रवर्तयेद्भर्मं प्रजानुग्रहकारणात् ॥ १८ ॥ तस्माद्विराजशार्दूलधर्मः श्रेष्ठत
रः स्मृतः ॥ सराजायः प्रजाः शास्ति साधु कृत्पुरुषर्षभ ॥ १९ ॥ कामक्रोधावनादृत्य धर्ममेवानुपालय ॥ धर्मः श्रेयस्करतमो राज्ञां भरतसत्तम ॥ २० ॥ धर्मस्य ब्राह्म
णो यो निस्तस्मात्तान्पूजयेत्सदा ॥ ब्राह्मणानां च मां धाताः कुर्यात्कामानमत्सरी ॥ २१ ॥ तेषां ह्यकामकरणाद्राज्ञः संजायते भयं ॥ मित्राणि न च वर्धते तथा मित्री
भवंत्यपि ॥ २२ ॥ ब्राह्मणानां सदा सूयाद्वाल्याद्वैरोचनो वलिः ॥ अथास्माच्छीरपाक्रामद्यास्मिन्नासीत्यतापिनी ॥ २३ ॥ ततस्तस्मादपाक्रम्य सागच्छत्याकशा
सनं ॥ अथ सो न्वतपत्यश्चाच्छ्रियं दृष्ट्वा पुरंदरे ॥ २४ ॥ एतत्फलमसूयाया अभिमानस्य वा विभो ॥ तस्माद्बुध्यस्व मां धातर्मात्वां जत्यात्पतापिनी ॥ २५ ॥ दर्पो नाम
श्रियः पुत्रो जज्ञेऽधर्मादिति श्रुतिः ॥ तेन देवा सुरा राजन्नीताः सुबहवो व्ययं ॥ २६ ॥ राजर्षयश्च बहवस्तथा बुध्यस्व पार्थिव ॥ राजा भवति तं जित्वा दासस्तेन पराजि
तः ॥ २७ ॥ स यथा दर्पसहितमधर्मं नानुसेवते ॥ तथा वर्तस्व मां धातश्चिरं चेत्स्यात्तु मिच्छसि ॥ २८ ॥ मत्तात्प्रमत्तात्पौगंडादुन्मत्ताच्च विशेषतः ॥ तदभ्यासादुपा
वर्तसंहितानां च सेवनात् ॥ २९ ॥ निगृहीतादमात्याच्च स्त्रीभ्यश्चैव विशेषतः ॥ पर्वताद्विषमादुर्गाद्भस्तिनोश्चात्सरी सृपात् ॥ ३० ॥

॥१७॥१८॥१९॥२०॥२१॥अमित्रीभवंति वर्धते॥२२॥असूयात्असूयातः लिंगव्यत्यय आर्षः असूयया अततिसततं वर्तत इति वा असूयात् ॥२३॥२४॥२५॥ अधर्मादितिच्छेदः ॥२६॥ तदर्थं ॥ २७ ॥
॥२८॥ पौगंडात्बालकात्अज्ञादित्यर्थः पाषंडादिति मुख्यः पाठः मत्तादिभ्य उपावर्तपराद्वत्तिभज तदभ्यासात्तैः सह परिचयात् संहितानां मिलितानां च तेषां सेवनाच्च सुतरामुपावर्तेत्यर्थः ॥२९॥३०॥

त्यापंतावघातनाकरइत्यर्थः